

dr hab. Małgorzata Rozkwitalska, prof. WSB

Katedra Zarządzania

Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku

Gdańsk, 8 kwietnia 2014

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Ślusarczyk pt. „Zarządzanie projektami w sektorze kultury w Polsce”, przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Łukasza Sułkowskiego na Wydziale Zarządzania Społecznej Akademii Nauk w Łodzi

1. Dobór tematu oraz celów pracy

W opiniowanej pracy poruszono zagadnienie zarządzania projektami w sektorze kultury w Polsce. **Dobór tematu rozprawy został prawidłowo uzasadniony** przez Autorkę, tj. istnieją rzeczywiste przesłanki zajęcia się powyższą tematyką ze względu na pewne zapóźnienie w zakresie wdrażania nowoczesnych koncepcji i metod zarządzania w sektorze kultury, zmiany zachodzące w jego w otoczeniu oraz rolę, jaką on odgrywa w rozwoju współczesnych społeczeństw. Jednocześnie specyfika tego sektora wymaga dostosowania ogólnych koncepcji i metod wykorzystywanych w biznesie, w tym w zakresie zarządzania projektami, do występujących w tym sektorze uwarunkowań. Ponieważ dorobek teoretyczny i empiryczny w zakresie zarządzania w omawianym sektorze wydaje się być wciąż niewystarczająco rozwinięty, **rozważania podjęte w rozprawie wypełniają istniejącą lukę badawczą** w powyższym obszarze. Należy ponadto podkreślić, iż **Autorka dobrze rozumie bariery i podstawy funkcjonowania instytucji kultury**, na co wskazują zarówno rozważania teoretyczne, jak i zgromadzony materiał empiryczny pracy.

Cele pracy zostały sformułowane właściwie, tj. wynikają z podjętego tematu pracy, jak i mają wartość poznawczą i praktyczną. Podjęte **rozważania konsekwentnie prowadzą do ich realizacji**, w tym w formie postawionych pytań i hipotez badawczych, choć należy zgodzić się z Autorką, iż osiągnięte rezultaty stanowią zaledwie przyczynek do dalszych dyskusji i badań nad powyższą problematyką, w tym zwłaszcza w zakresie sformułowania dobrych praktyk zarządzania w sektorze kultury.

2. Struktura pracy

Rozprawa liczy 299 stron, z czego 238 stanowi faktyczną treść merytoryczną, w tym 160 stron przypada na część teoretyczną (rozdziały 1-4) i 58 stron na empiryczną (ostatni rozdział), obejmującą metodykę badań oraz wyniki. Analizując podział treści można zauważyć, iż rozważania teoretyczne są nieco nadmiernie rozbudowane w stosunku do empirii. Mimo to, **recenzowana rozprawa jest spójna pod względem układu poszczególnych rozdziałów i wyraźnie przemyślana**. Nie zawsze jednak można to powiedzieć o treści w poszczególnych częściach pracy, w których niekiedy wątki są słabo powiązane lub Autorka wielokrotnie powtarza zagadnienia omówione w innych miejscach rozprawy (np. pojęcie zarządzania prezentowane jest na s. 22 i 59, podobnie, podmioty kultury klasyfikowane są raz na s. 23-25 i ponownie na s. 59, a o barierach funkcjonowania sektora kultury czy roli tego sektora w gospodarce Autorka pisze w rozdziale 1 i 2). Należy jednak podkreślić, iż **rozprawa w części teoretycznej oparta jest na bogatej literaturze przedmiotu, zarówno krajowej, jak i zagranicznej** (wykorzystanych zostało 426 rozmaitych źródeł, tj. pozycji książkowych, artykułów, raportów, źródeł www, aktów normatywnych), **właściwie dobranej ze względu na tematykę poruszanych zagadnień**.

Autorka w swoich rozważaniach przytacza różne ujęcia analizowanych pojęć. Na podkreślenie zasługują więc **bogate studia literaturowe**. Warto jednak zasugerować Doktorantce, by tego typu rozważania wzbogacić o propozycję własnego stanowiska w zakresie definiowanych pojęć i opisywanych problemów. Wydaje się zatem, iż słabszą stroną opiniowanej pracy w jej części teoretycznej jest brak podsumowań i klasyfikacji opartych na studiach literaturowych, np. w formie rysunków i tabel (choć pozytywnym wyjątkiem jest tu opracowana przez Autorkę klasyfikacja podmiotów prowadzących działalność kulturową, jak i tabela 2). Należałoby więc także zasugerować Doktorantce częstsze wykorzystywanie rysunków i tabel, co urozmaica treść i ułatwia jej odbiór.

Analizując treść rozdziału 1, nie do końca jasne jest, jaką definicję kultury przyjmuje Autorka na potrzeby dalszych rozważań. Jednocześnie, wyraźne określenie ram dla tego zagadnienia wydaje się kluczowe w kontekście podjętej tematyki pracy. Ponadto, konieczne jest ustosunkowanie się Autorki do zagadnień zarządzania wartością przedsiębiorstwa (a nie firmy, s. 50) i zarządzania przez wartości (s. 163), gdyż Doktorantka niesłusznie traktuje te koncepcje jako synonimy. Wydaje się również, że pojęcie systemu zarządzania kulturą omówiono zbyt powierzchownie. Na pozytywną uwagę z kolei zasługują dojrzałe pod względem naukowym rozważania Doktorantki nt. pojęć efektywności, skuteczności i sprawności (podrozdział 2.3). Podobnie, problematyka zarządzania projektami w podrozdziale 3.1 przedstawiona jest bardzo rzeczowo, jak i metodyka badań własnych, ich koncepcja i uzasadnienie doboru metod badawczych oraz wyniki w rozdziale 5.

Mimo wykazanych powyżej usterek, należy zaznaczyć, iż **treść i układ pracy w części teoretycznej i empirycznej odpowiadają zdefiniowanej tematyce, pytaniom i hipotezom badawczym oraz konsekwentnie realizują cele pracy.**

3. Wartość naukowa

W zakresie wartości naukowej pracy na **podkreślenie zasługują rozbudowane studia literaturowe, jak i spójna koncepcja badań empirycznych.** Zaproponowana przez Autorkę i wykorzystana **metodyka badań umożliwia triangulację, podnosząc wartość naukową zrealizowanego projektu badawczego.** Ponadto, **pluralizm metodologiczny** przejawiający się połączeniem metodyki badań jakościowych i ilościowych **należy uznać za uzasadniony** ze względu na podjętą tematykę studiów. **Pytania i hipotezy badawcze wydają się być właściwie zidentyfikowane** w kontekście przeprowadzonych badań literaturowych. Wątpliwości budzą jednak sformułowane na s. 177 problemy badawcze, które bardziej przypominają swoją konstrukcją bariery występujące w sektorze kultury. Przeprowadzone badania opisują stan oraz metody i strategie zarządzania, w tym projektami w sektorze kultury. We wnioskach Autorka podjęła ponadto próbę sformułowania postulatów w zakresie niezbędnych uprawnień w obszarze zarządzania w badanym sektorze, jak i zidentyfikowała szereg barier dla efektywnego jego funkcjonowania.

Podjęte w rozprawie rozważania naukowe stanowią cenny wkład w poszerzanie wiedzy nt. skutecznego i sprawnego zarządzania projektami w sektorze kultury. W kontekście przeprowadzonych rozważań oraz sformułowanych przez Autorkę wniosków

warto jednak, aby rozważyła następujące pytania i zaprezentowała swoje odpowiedzi na nie podczas publicznej obrony:

1. *Czy oparcie zarządzania w sektorze kultury na zasadach naukowego zarządzania nie jest obecnie przestarzałe? Autorka na możliwość wdrożenie zasad naukowego zarządzania w tym sektorze wskazuje na s. 107 pracy.*
2. *Czy, a jeśli tak, to w jakich obszarach możliwy jest mariaż sektora kultury i biznesu? Jak biznes może korzystać z sektora kultury i odwrotnie?*
3. *Jak wyjaśnić sprzeczność między kreatywną z natury istotą sektora kultury a nieinnowacyjnym podejściem do zarządzania w tym sektorze?*
4. *Czy rzeczywiście ograniczenie konkurencji w sektorze kultury jest rozwiązaniem właściwym z punktu widzenia barier, z jakimi ten sektor się mierzy?*

4. Strona formalna pracy

Rozprawa została przygotowana bardzo staranie, zarówno pod względem formalnym, jak i językowym. Poprawny układ formalny pracy dotyczy także spisu treści, literatury oraz załączników. Praktycznie nie występują literówki, styl jest klarowny i urozmaicony, zdania są poprawnie zbudowane. Zdarzają się błędy interpunkcyjne oraz zaburzenia edycji w rozmieszczeniu rysunków na stronie, w wyniku czego pojawiły się nie zagospodarowane przestrzenie na kartkach. Autorka błędnie używa słowa „ilość”, które powinno być stosowane jedynie do rzeczowników niepoliczalnych, choć należy zauważyć, że obecnie językoznawcy dopuszczają już formę wykorzystywaną przez Doktorantkę. Ponadto, brakuje konsekwencji w pisowni wyrazów „manager”, „menedżer” (Doktorantka powinna zdecydować się na którąś z tych wersji), zwrotów obcojęzycznych, które raz w pracy zapisane są kursywą a innym razem nie oraz pisowni danych przywoływanego autora w tekście (Autorka niekiedy używa całego imienia i nazwiska, innym razem jedynie inicjał i nazwisko).

5. Wnioski

Biorąc pod uwagę argumenty przytoczone w opinii do recenzowanej pracy doktorskiej (tj. dobrze umotywowany dobór tematu, właściwie określone cele i zakres pracy, spójny i przemyślany jej układ, dojrzałe rozważania nt. niejednorodnie przedstawianych w literaturze przedmiotu pojęć i znajomość dorobku w dyscyplinie nauki o zarządzaniu) należy uznać, iż

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Ślusarczyk...

stanowi ona oryginalne rozwiązanie problemu naukowego (sformułowanie tematu, identyfikacja luki badawczej, dobór metod badań i ich zakres) a Doktorantka wykazała się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Recenzowana rozprawa stanowi wkład w rozwój wiedzy w dyscyplinie nauki o zarządzaniu w zakresie zarządzania projektami w sektorze kultury oraz spełnia kryteria stawiane tego typu pracom w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw*. W związku z powyższym **wnoszę o dopuszczenie pracy doktorskiej** pt. „Zarządzanie projektami w sektorze kultury w Polsce” autorstwa mgr Agnieszki Ślusarczyk **do publicznej obrony**.

Marjona
Doktorantka

